

Răsăritul nostru

UNICUL ORGAN SURDO-PEDAGOGIC DIN ȚARĂ

Dir.: V. D.-LEORDA — Redacția și administrația:
Calea 13 Septembrie Nr. 221 — București

Apare lunar

Abonament pe an Lei 500 | Pentru Instituții Lei 5.000

Clubul Sportiv „TĂCEREA” Institutul de surdo-muți din Focșani

Aceasta este noua denumire a grupării polisportive a surdo-muților din București; care pentru profanii de sport va stârni curiozitatea prin această nouă denumire; care însă e un nume firesc și face parte din obişnuit... fiindcă TĂCEREA a luat ființă în urma fuzionării celor două grupări sportive de surdo muți din București „SURDO MUȚII și „TĂCEREA”.

Prin această contopire care este definitivă fără vreo puțință de denunțarea fuziunii în urma hotărârii forurilor sportive superioare; s'a făcut și o purificare în rândurile vechilor comitete: de elemente molipsitoare bunei morale, sănătoasei discipline sportive și materiale dar totodată s'a pus stavilă pentru un progres material și pentru ca tineretul sportiv surdo mut să ia un avânt prin sport, cultură și educație fizică.

O mentalitate sănătoasă a fost introdusă între tinerii sportivi surdo muți și membrii societății din care face parte; pe linia aspirațiilor de mâine.

Odată cu această nouă grupare polisportivă, un nou conducător, dar vechi susținător al intereselor sportive și-a luat sarcina grea de a dirija sportul în persoana d-lui Filotti Gheorghe. D-sa luând conducerea în sportul surdo muților, a înțeles dela începutul ceasului de față că și-a asumat o misiune grea și costisitoare pentru împăcarea unei mentalități între acești tineri atleti, lipsiți de darul vorbirii și al auzului; care va duce sportul liniștit, printr'o muncă continuă, din toate punctele de vedere, la nivelul adevăratei realități.

Smuls cu greu din angrenajul hârtoagelor, noul președinte a bine voit a spune: „Ce e mai important la baza sportului surdo muților constă din a acorda o atenție deosebită tineretului încadrat în moțiunea de atlet. Nu voi precupeți nici un efort și nici un sacrificiu nu mi se pare imposibil pentru ca toate problemele să fie puse într'o lumină vie, care să apuce pe un drum drept, trasat de momentul actual al realității, așa că voi, depune împreună cu comitetul clubului, o muncă constructivă pentru afirmarea și ridicarea la maximum a sportului liniștit”.

Spre a-și ajunge scopul, d. Filotti Gheorghe este preocupat să pună bazele unei activități intense a tineretului prin

înființarea mai multor secții cu ramuri sportive în afară de foot-ball, ca: atletism, natație-innot, ping-pong, volley-ball, etc., care până azi erau inexistente; deci a se conforma cu cerințele probelor sportive olimpice, ce vor avea loc în scurt timp.

Prin fuziunea acestor două grupări într'un singur club de mari proporții, deschide perspective largi în organizarea sportului la surdo muți, așa că se va colabora mai strâns și mai onorabil față de sportivii surdo muți din alte țări.

În trecut sportivii acestor Cluburi au fost împinși la ură și neînțelegeri, așa că a paralizi-

FILOTTI GHEORGHE

zat mulți ani sportul la noi, care azi în alte condițiuni ar fi fost situat la loc de cinste în erarhia sporturilor liniștite din lume.

În munea de îndrumare a tânărului surdo mut este o problemă vitală care cere multă atenție, căci numai prin ea se poate ajunge la satisfacerea tuturor exigențelor atât de actuale.

Este o întrebare firească ca tineretul surdo mut să poată să-și desvolte în libertate fizică — aptitudinile cu care sunt înzestrați; ca mâine să punem nădejde în el, în posibilitățile lui atletice... mâine când ne va reprezenta demn la jocurile olimpice... dar și de a fi de folos societății din care face parte.

Urăm noului comitet al Clubului Sportiv „Tăcerea” succes, pentru ca sportul lor să meargă la prosperitate.

D-sa apus la punct o serie întregă de amănunte în legătură cu importanța ei, legitimă-

Această școală de educație pentru nefericiții desmoșteniți ai soartei a cunoscut pe vremuri zile de propășire când înalții protectori, oameni de inimă și bine, care azi nu mai sunt — i-au acordat tot sprijinul lor spre a se putea susține.

Școala avea atunci un local propriu, clădit anume pentru educația lor, unde un număr apreciabil de surdo-muți din toate colțurile vechiului regat, primiau fărăma de cultură necesară a mai lumina aspra și pidosnica lor viață de infirmi. Împărțind cu dărnicie localul cu alții, a fost rând pe rând când cu o secțiune donată pentru orbi, când cu o alta pentru copii normali orfani de unul sau ambii părinți.

Ba în preajma ultimului războiu când localul se mai mărise cu clădiri noi atașate de vechiul corp al școlii, a fost în același timp școală normală, orfelinat și institut de educație pentru surdo-muți. Azi, din păcate, nu mai este nici una, nici alta. Localul ce aparținea de drept numai școlii de surdo-muți pentru care și fusese clădit dela început, cu etajul de sus grav deteriorat de cutremurul din 1940, apoi și cu parterul avariat în 1944 prin transformarea lui în lagăr de prizonieri, e azi într'o stare de plâns, ceiace a adus părăsirea lui, nemaiservind de cât ca orfelinat, deși te miri, dacă-l vizitezi, cine mai poate locui acolo.

Școala de surdo-muți cu ce bruma de mobilier a mai putut salva — cea mai mare parte fiindu-i pradată și ars în 1944 — fără bănci, fără catedre, fără ustensile didactice speciale pe care avusese odinioară, a fost permutată în centrul orașului, în 2—3 case particulare, care nu corespund cerințelor unei școlii adevărate, elevii fiind strămtorați în camere prea mici, atelierele școlii instalate în condiții rudimentare, în camere întunecoase, cu un singur geam, ceiace e un atentat la sănătatea și vederea elevilor, ochii lor, dat fiind funcția dublă ce o îndeplinesc înlocuind și auzul, trebuind a fi menajați. Pe lângă toate acestea, școala nu poate adăposti de cât un număr mic de elevi, care diferă dela un an la altul; uneori sunt mai puțini alteori mai mulți (Dar totdeauna așa de puțini că te miri că se mai

poate numi școală. De ex.: unii elevi cari au urmat anul trecut, anul acesta sunt lipsă, fie din cauza condițiilor mizere în care au trăit aici, fie și pentru că la începutul noului an școlar l-i s'au perceput taxe în bani și alimente multe — cari pe vremuri nu existau — ceiace l-au determinat pe părintii lor să-i retragă din școală. În trecut, când școala avea local propriu, un mare număr de elevi erau întreținuți gratuit de stat, îmbrăcați, hrăniți, educați, ceiace provoca o frecvență regulată, care azi nu mai există, căci o mulțime de elevi s'au retras dela cursuri în diferite clase, renunțând să mai absolutească școala, ceiace e un rău pentru educația lor — care rămâne astfel imperfectă — și pentru prestigiul școlii față de marele public, de părinții cu copii infirmi cari o ocolesc acum. Elevii însăși se plâng de multă lucruri; de hrană, de educație care lasă de dorit de ateliere unde ei voesc să învețe o meserie, dar de multe ori își pierd aici un timp prețios. Totul stagnează la această școală. De vîină cred că este situația deplorabilă în care se află astăzi institutul unii din cele mai vechi și renumite din țară. Ca fost elev al acestei școlii unde am primit s eu lumina în vremuri ceva mai bune ca cele de azi — pe atunci deși școala funcționa ca și acum în alte case particulare, localul său fiind închis spre a fi transformat în școală normală, el număra totuși vreo 120—130 elevi, pe când azi deabea mai are vreo 25 — unde am învățat și eu o meserie: desenul, care mi-a dat ocazie să conduc vreme de 7 ani de zile, catedra de desen a școlii ca maestru suplinitor — nu pot vedea eu indiferența cum se pierde și cade în desuetudine un vechi locas de cultură cu atât mai prețios cu cât cei cari au nevoie de el sun mulți, atât de mulți în puținele școli de acest gen care există astăzi nici nu-i pot cuprinde pe toți nenorociții de pe întinsul țării care rămân toată viața fără știință de carte, cufundați într'un negru întuneric.

Nădejdea mea se îndreaptă spre cei cari conduc destinele acestui neam, spre vești oameni noi, cu

(Urmare în pag. 2-a)

rile jucătorilor și situația lor ce va fi simțitor îmbunătățită, situația materială, echipament, etc. și a purces la alcătuirea unui program de activitate.

Din noua conducere a grupării sportive „Tăcerea” fac parte d-nii: Eisenstein Herman și Vasilian Grigore, ca vice-președinți; Lt. Colonel Dumitrescu P. Nicolae, ca delegat la fo-

rurile sportive; Grecu Virgil, ca secretar general; Marinescu Virgil, ca secretar; Grecu Tudor, ca casier general; Radu Constantin, Deciu Vasile, Floresțeanu Ion, Tudor Gheorghe, Georgescu Nicolae, Dragulin Nicolae și Corneliu Popescu ca membrii; Alexe Petre și Georgescu Ion ca cenșori și Zărnescu Mircea ca supleant.

Institutul de surdo-muți din Focșani

(Urmare din pag. 1-a)

idei noul, ce promit să îndrepte țara spre un liman mai bun, în care cultura și toate binefacerile ei să fie puse la îndemâna poporului, a căruia luminare și înclinare morală materială și culturală se caută azi pe toate căile. Astfel că nici vorbă mușii cari se ridică la un număr în-crijorător de mare nu trebuiesc uitați ca fii nenorociți ai acestui neam cari au drepturi la o viață mai bună, așa cum o are azi oricine sub soare, fără deosebire să fie și ei luați în seamă de forurile conducătoare; să li se ridice școli noi, proporțional cu numărul lor, sau cel puțin deocamdată, să se mărească și amenajeze cele existente, cum ar fi de exemplu vechiul institut de la Focșani lăsat în părăsire, care ar avea nevoie de reparații radicale spre a fi repus

în funcțiune. E vorba de un local mare care fiind instaurat și înzestrat cu mobilier didactic și toate ustensilele speciale necesare educației infirmilor ar putea adăposti între zidurile lui un mare număr de elevi din țară, ceiașe ar fi o binefacere pentru ei, reducându-se numărul enorm de neștiutori de carte de această categorie cari n'au școală îndestulătoare unde să primească lumină.

Aceasta ar fi o frumoasă faptă de asistență socială și morală, o înfăptuire de seamă a actualului guvern care dacă se declară sprijinitori și protectori ai poporului a căruia înălțare la o viață mai bună o urmăresc, trebuie să fie numai de cât nu merituos.

V. BRATILA

Un mare democrat: ION CIORĂNESCU

Prinși de frământări, în lupta continuă pentru viață, puțini au aflat poate că'n front a căzut unul dintre cei mai buni, ai noștri, al celor ce luptă pentru școală.

La 4 Ianuarie, a plecat pe drumul veșniciei profesorul Ion Ciorănescu, fost inspector general, al școlilor speciale, pentru copii greu educabili, din țara noastră.

Toți cei cari l-au cunoscut pe Ion Ciorănescu, l-au prețuit unanim ca desăvârșit profesor, de o cinste ireproșabilă și o neînchipuită putere de muncă devotată în serviciul școlii românești.

Educator înăscut, ajutat de o cultură superioară pe care și-a însușit o singur, printr-o nesecată dragoste de carte, Ion Ciorănescu a intrat tânăr în ogorul învățământului pentru popor, unde a muncit cu râvnă și credință aproape o jumătate secol.

Cunoștea profund nevoile clasei muncitoare din care era desprins și pe care a servit-o ca nimeni altul, cu toate puterile sale, până la sfârșit. Singur și din nimic, cu propriile-i brațe a înălțat școala măreată a comunei sale Moroeni, Dâmbovița, o fală a regiunii, care-i cinstește numele dela un cap la altul. Acolo, și mai târziu în capitală, Ion Ciorănescu a dat nenumărate serii de absolvenți luminați și destoinici în toate categoriile din câmpul muncii manuale și intelectuale.

Pentru rodnică activitate și pentru mintea șul luminată, marele ministru Haret îl trimite pe I. Ciorănescu să se specializeze în școlile streine, ca educator al copiilor fără auz, din țara noastră, acest învățământ era încă în fașă, la noi.

După studii strălucite, cu calificativul „excellent”, refuzând catedra străină ce i se ofera, I. Ciorănescu se întoarce în țară cu lumini noi, dornic să-și pună știința în serviciul celor pentru care a fost trimis. Câțiva ani e împiedecat încă de condiții materiale, grele. Apoi întemeiază școala de demutizare pentru fete, în calea Moșilor 36 din Capitală. Un șir de ani lucrează acolo, cu rezultate cari îl fac cunoscut și stimat unanim.

Ministrul îi încredințează apoi direcțiunea unei școli de demutizare pentru băieți, în capitală 1927.

În această a două școală pe care a înființat-o tot Ion Ciorănescu a lucrat cu strălucire, tot restul îndelungatei sale cariere tinzând mereu la un nivel superior de cultură și înzestrând-o cu un local propriu pe Calea Griviței 199.

Profesor și maestru desăvârșit în arta demutizării, Ion Ciorănescu a redat graiul la zeci de copii lipsiți de auz, integrându-i în câmpul muncii și făcându-i capabili să-și câștige cinstit existența.

Timp de 47 ani neîntrerupți a fost un exemplu unic de energie înaltă conștiință a datoriei, îndrumător deschizător de drumuri noi pentru școală pe care a servit-o cu toată simțirea ființei sale.

Lui i se datorește legea învățământului cu clase speciale din 1924 care a fost temelul școlilor pentru deficienți.

El a întocmit și a lucrat cele mai bune și răspândite manuale didactice atât pentru cu auz cât și pentru elevi surzi, adeseori premiați de Minister.

El a întocmit programa analitică și cel dintai abecedar pentru școlile noastre speciale. Prima carte didactică pentru surdo-muții noștri în lumina pedagogiei contemporane, a fost primită cu elogii, la expoziția cărții speciale din străinătate, în ultimul deceniu.

Spre sfârșitul strălucitei sale cariere didactice, Ion Ciorănescu a instruit o serie nouă de învățăori, pentru munca desăvârșită pe se cere în ogorul arid al demutizării.

Inspector general al acestor școli, la puțin timp după numirea sa în învățământul special, Ion Ciorănescu i-a dat viață din viața sa, la destelenit și la ridicat la un nivel asemănător țării lor cu un vechi trecut didactic. Mnumat îndrumător, desăvârșit pedagog, înăscut, neobosit cercetător, cu o autocultură superioară tuturor, cu o dragoste neșarmurită pentru școală, I. Ciorănescu se poate numai cu drept cuvânt Părintele învățământului nostru special pe care l-a organizat și l-a îndrumat pe noui temeiuri pedagogice. Asemenea unui pom încercat cu roade, vieța profesorului I. Ciorănescu rămâne o pildă unică de fapte vrednice și idei luminoase pentru școala românească unde n'a făcut nici o deosebire de neam învățând cu o egală străduință pe toți acei cari avea norocul să-i fie elevi. Amintirea lui I. C. va fi mereu vie în sufletele celor cari l-au cunoscut, iar gândurile lui vor străjui școala pentru cari a trăit și pentru care a dat cea mai mare parte a vieții.

Profesorul Ion Ciorănescu, a bine meritat în numele umanității.

Surdo-muții ca membri ai societății

RECAPITULARE ȘI CONCLUZII

1. A crescut sau a scăzut surdomuțitatea?

Un tablou anexat ne arată că linia surzeniei este în continuă creștere și descreștere cu variații asemănătoare în decursul anilor.

S'a spus că după războiul mondial linia s'a urcat mai mult decât deobi-ceiu. Totuși nu sunt dovezi că războiul a contribuit la creșterea curbei (În Germania numărul chiar a decrescut) ci este un semn că după război asistența socială s'a dezvoltat, astfel că au fost aduși mai mulți copii în institute iar numărarea a fost mai exactă și mai completă.

La numărul incomplet de mai înainte contribuia și faptul că noțiunea de surdomuț nu era bine determinată. Toate cazurile de limită nu erau socotite și nici nu existau atunci institute pentru acele cazuri. O treime până la 2/5 din elevii cari sunt azi în institute sunt elevi slabi de minte, cu auzul greu, cari mai înainte nu au fost numărați.

Concluzia este că toate numărările, începând cu 1828, pentru kantonul Zurich, au fost cu lacune și oferă puține posibilități de comparație. Comparația lor cu recensământul din 1926 nu ne dă u nrăspuns precis la prob. întrebarea dac surdomuțitatea în kantonul Zurich a crescut sau a scăzut, sau dacă a rămas astfel ca înainte. Totuși ne vedesc că mai degrabă a avut loc o Despre fteirerea efulu ca eostre mwer descreștere a numărului decât altfel.

DESPRE FAURIREA EDUCAȚIEI SURDO MUȚILOR

a. Educația timpurie, măsurii legislative. După războiul, asistența surdomuților a luat un avânt foarte mare. Numărul celor capabili de instrucție și vârsta de intrare la școală a ajuns la maximum. (Au intrat în școală mulți copii și în vârstă prescrisă de lege). Pentru ușurarea intrării în institut, taxel au fost foarte micșorate. Copiii săraci au primit burse anuale. Astfel, la Zurich părinții acopereau numai 15% din cheltuielile pentru copil în institut. Chiar direcțiunile școlilor primare încep să se intereseze de acești copii plătiind și anumite taxe pentru instrucția lor.

Este de mare însemnătate că în locul asistenței sociale, direcțiunea școlară se îngrijește de copiii săraci.

În satele mai depărtate, unde surdomuții au fost pierduți din vedere, comunele plătesc instrucția surdomuților în școli primare. (Este vorba mai ales de cei cu resursi de auz).

De fapt este de dorit c asurdomuții și cei cu auzul slab, să fie prezentați cât mai devreme la inst tut, înainte de 10-12 ani, pentru a fi văzuți, ca stare corporală și mintală, și pentru a da părinților posibilitatea să vadă cum se procedează în institut, să li se dea îndrumări și sfaturi pentru creșterea lor.

E neapărat necesar ca părinții copiilor cu o dezvoltare foarte redusă a vorbirii, să se prezente imediat la un institut de surdomuți pentru a fi sfătuiți.

În Elveția, institutul de stat din Zurich, s'a dezvoltat în ultimul timp tot mai mult ca un institut de observare și de îndrumare.

Mulți părinți se feresc de școlile de „surdomuți” deoarece ar fi necesar să se facă centre de examinare pe lângă asociațiile tineretului sau la seminarii de pedagogie curativă, ori pe lângă o clinică de nas gât și urechi. În ultimii ani se impune tot mai mult nevoia creșterii unor astfel de centre.

În cazul când părinții se opun să-și trimită copiii la școală trebuie ca legea, deja existentă în Elveția, să fie mai severă și mai promptă.

Pentru ca s'ă fie toți surdomuții trimiși în institute la timpul potrivit sunt în Elveția următoarele mijloace:

1. Neconțință lămurire și propagandă prin asociațiile tineretului, de către specialiști și autorități școlare.
2. Cercetarea auzului tuturor copiilor cari intră în vârstă școlară.
3. Sfătuirea părinților.
4. Eliminarea asistenței de către asociații pentru săraci și preluarea tuturor cazurilor de cari cer o îngrijire specială, de către direcțiunile școlare.
5. Inst tutele să ofere mijloace de întrefimere elevilor și chiar gratuitate când este nevoie.
6. Aplicarea strictă a legii pentru apărarea copilului înapoat.
7. Luarea de măsuri prin legislația școlară cari să ceară obligativitatea învățământului pentru surdomuți capabili de instrucție și pentru cei slabi de auz și cari să oblige pe părinți și pe autoritățile școlare să prezinte la examinare într-un centru determinat pe

toți copiii surdomuți cât și cazurile nelămurite.

b. Mai ales este îndatorirea noastră a învățătorilor să tragem concluzii pentru munca noastră școlară, din rezultatele numerice.

Starea nemulțumitoare a lucrărilor să ne dea îndemnul de a reexamina metoda lucrului nostru și întregul învățământ al s. muților. Să ne întrebăm mereu dacă suntem pe calea cea bună, dacă nu pierdem din vedere exprimarea clară, prin material prea mult și neglijăm omul intern prin planuri prea vaste. Un lucru s'a dovedit sigur:

În viața obișnuită, nu contează nu mai multimea cunoștințelor școlare, ci mai mult credința pentru cele mici, iubirea de muncă, mănuierea îngrijită a lucrurilor destoinicia și alte însușiri.

Deoarece am accentuat și până aci aceste puncte însemnate, ne ocupăm acum mai mult cu instrucția surdomuților.

În primul rând ne atrage atenția faptul că cei mai mulți surdomuți cari ies din școală încep să uite vorbirea până la pierderea totală.

Cea mai repede se pierde claritatea exprimării. Lipsiște învățătorul care controlează, lipsiște auzul și adeseori puterea voinții, răbdarea. Nu e de mirare că suferă și elanul pentru vorbire. Mulți n'au posibilitatea să exerciteze vorbirea fiindcă n'au ocazia.

Numei puțini au norocul să găsească pe cineva care se ocupă cu ei, vorbește, și-i stimulează spiritual.

În acest loc poate fi menționat rezultatul unei anchete întreprinse în ziarul „voixian al celor fără auz. Pe baza datelor numerice la 1-Iu Octombrie 1929 cititorii foii au fost invitați să răspundă la următoarele întrebări:

„Ai vrea să vorbești mai bine, sau ești mulțumit cu exprimarea ta?

„Ești înțeles bine când vorbești? Mai de mult, la școală ai vorbit mai bine? Dece vorbești acum mai rău? Nu ești de părere că o vorbire deslușită este mai bună pentru surdomuții maturi, decât multe cunoștințe. Mai citești ceva? Ce citești? Dacă ai fi învățator de surdomuți, ai învăța pe copii mai bine și mai corect? Cum i-ai învăța? Ce-ai dori să schimbi în școală, în institut?

Cei cari au făcut ancheta nu s'au așteptat la prea multe răspunsuri de valoare, totuși voiau să cunoască părerea fostilor școlari ai institutului. Zece dintre ei au răspuns următoarele:

„În școală am vorbit mult mai bine ca acum”. (Un răspuns spunea tocmai contrariul).

„Nu vorbesc bucuros cu lumea străină”. Când un om vorbește pentru prima oară cu un surdomuț, nu știe cum să vorbească și ce să-i spună. Atunci și eu vorbesc mai puțin deslușit și nu înțeleg ce spune. „Eu simt adeseori cum că lumea nu mă înțelege pe mine și pe alți surdomuți”. „Chiar noi nu ne înțelegem prea bine între surdomuți din cauza prea multor gesturi. Și gesturile dăunează mult vorbirei”.

„Este foarte adevărat că o vorbire deslușită a surdomuților, este mai de folos decât multe cunoștințe”.

„Faptul că surdomuții fac atâtea greșeli în vorbire provine și de acolo că cei cari trăiesc în jurul lor nu-i corijează când greșesc”.

„Dacă aș fi eu învățator de surdomuți i-aș învăța să vorbească mai bine și mai deslușit astfel ca să se poată înțelege cu oamenii ceilalți”.

„Mi-aș da tot atâtea osteneală cum ați făcut Dv. cu mine odinioară”. „Elevul să simtă că învățătorul observă mereu exprimarea lui, și dacă învățătorul a făcut aceasta opt ani neîntrerupt și-a îndepărtat datorita sa care nu este mică”. O fiică bine dotată răspunde la întrebarea: ce nu i-a plăcut la școală astfel:

„Am copiat adeseori depe tablă, pe caiet. Am fi scris mai bucuros din capul nostru.

„Noi trebuia să cârpim șara, totdeauna rușe și ciorapi, deoarece pot acum să cârpesc eu însumi bine”.

Un răspuns cu deosebire potrivit l-a dat Eugen Sutermeister: „Învățarea vorbirii este o artă care d'n referire nuri e dată fiecărui învățator de surdomuți. De aceea ar trebui ca fiecare școală de surdomuți să aibă un învățator de articulație pe care să-l păstreze cât mai mult cu putință și să-l întrebunțeze cât de mult posibil dacă nu cu totul pentru casele mici.

(Sfârșitul în Nr. viitor)